

(м. Київ) де були досліджені методом імуноферментного аналізу (ІФА) на присутність антитіл до збудників респіраторних хвороб, зокрема інфекційного ринотрахеїту, вірусної діареї та респіраторно синцитіальної вірусної інфекції, парагрипу-3. В результаті лабораторного дослідження у сироватці крові тварин були виявлені антитіла до вищеназваних збудників, що вказувало на циркуляцію у стадії збудників хвороб та їх етіологічну роль в прояві респіраторних та репродуктивних розладів у поголів'я великої рогатої худоби господарства. Очевидно, що в певних ситуаціях, особливо у телят перших тижнів життя, відбувався асоційований перебіг цих хвороб.

Після оцінки епізоотичного у господарстві було прийнято ввести до плану протиепізоотичних профілактичних заходів вакцинацією всього поголів'я вакциною *Кэтлмастер Голд FP5 L5* проти інфекційного ринотрахеїту великої рогатої худоби, парагрипу-3, респіраторної синцитіальної інфекції та вірусної діареї типу-1 та типу-2, а також 5-ти серогруп лептоспир.

Застосування вакцини дозволило отримати позитивний ефект щодо контролю респіраторних захворювань молодняка. Так у 2020 році респіраторні хвороби молодняка зменшились до 5% від загальної патології молодняка, також збільшилась до 70% заплідненість корів, вихід телят на 100 корів у 2020 році становив 72 теляти, у 2020 році абортів вали лише дві корови та було одне мертворожене теля, тривалість сервіс-періоду зменшилась до 123 днів, а середній надій на корову збільшився до 15 кг.

Отже, в господарстві циркулюють збудники інфекційного ринотрахеїту, вірусної діареї та парагрипу-3. Аналіз клінічних ознак у молодняка та корів вказував на ураження тварин вірусом ринотрахеїту, який був основи етіологічним фактором у респіраторній та репродуктивній патології великої рогатої худоби. Застосування вакцини *Кэтлмастер Голд FP5 L5* позитивно відобразилося на епізоотичній ситуації, структурі захворюваності великої рогатої худоби в господарстві та сприяло покращенню показники здоров'я і благополуччя тварин і їх продуктивності. Застосування вакцини протягом трьох років дозволило значно покращити епізоотичну ситуацію в господарстві.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Gu X. Infectious Bovine Rhinotracheitis Part 1. Diagnostic Overview. Australian and New Zealand Standard Diagnostic Procedures. 2008. Vol. February, No. February. С. 1–14.
2. Ackermann M., Engels M. Pro and contra IBR-eradication. 2006. Vol. 113. С. 293–302.
3. Інструкція про заходи з профілактики та боротьби з інфекційним ринотрахеїтом – пустульозним вувльвовагінітом (баланопоститом) великої рогатої худоби.
4. Jones C. Bovine herpesvirus 1 counteracts immune responses and immune-surveillance to enhance pathogenesis and virus transmission. *Frontiers in Immunology*. 2019. Vol. 10, No. MAY. С. 1–8.
5. Jones C., Chowdhury S. A review of the biology of bovine herpesvirus type 1 (BHV-1), its role as a cofactor in the bovine respiratory disease complex and development of improved vaccines. 2008. Vol. 8, No. 2. С. 187–205.

УДК 619:614.31:579:616.98

БОГАТИР О.В., магістрант

Науковий керівник – **ЦАРЕНКО Т.М.**, кандидат вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО ЕПІЗОТИЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ПТАХОФЕРМИ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ РИЗИКІВ

Ветеринарно-санітарне та епізоотологічне благополуччя птахоферми ґрунтується на дотриманні правил біобезпеки, чіткому та обґрунтованому виконанню протиепізоотичних заходів. Створення обґрунтованої та економічної системи забезпечення епізоотичного благополуччя птахоферми досягається шляхом раціонального планування на основі аналізу ризиків. Створення оптимальних умов життя тварин сприяє збереженню їх здоров'я та продуктивності.

Ключові слова: ІБК, ІБХ, ХН, дезінфекція, дератизація, щеплення, ризик.

В умовах промислового птахівництва епізоотологічне благополуччя грає одну з провідних ролей протягом всього життя птиці: від закладки інкубаційних яєць в інкубатор до відправки птиці на забій. В птахівничих господарства України та світу з успіхом впроваджуються інтегровані системи управління виробництвом, які охоплюють процеси вирощування птиці від етапу отримання добових курчат до транспортування інкубаційних яєць на інкубаторну станцію та птиці на забій. Такі системи ґрунтуються на дотриманні стандартів належної сільськогосподарської практики та системі аналізу ризиків, в тому числі контролю критичних точок, охороні навколишнього середовища, турботі про здоров'я та добробут працівників, благополуччя тварин.

Метою роботи було вивчити ризики виникнення інфекційних хвороб та способи їх усунення шляхом вивчення літератури та на основі власних спостережень під час роботи на птахогосподарстві.

За гарних умов утримання птиці, основною причиною неблагополуччя стада являються інфекційні хвороби: вірусні та бактеріальні. Тому основною задачею спеціалістів ветеринарної медицини є профілактика інфекційних хвороб та усунення факторів ризику, що можуть їх спричинити.

Для забезпечення комплексної профілактики інфекційних хвороб спеціалісти ветеринарної медицини поєднують відразу декілька напрямів діяльності: лабораторні дослідження, дезінфекція і дератизація приміщень, профілактичні щеплення та антибіотикотерапія птиці.

В птахогосподарствах Білоцерківського району постійно проводяться лабораторні дослідження на виявлення антитіл або збудників таких хвороб, як сальмонельоз, хв. Ньюкасла(ХН), Інфекційний бронхіт курей(ІБК), інфекційна бурсальна хвора (ІБХ), грип птиці, лістеріоз. Таким чином спеціалісти Держпродспоживслужби мають можливість оперативно відреагувати та запобігти поширенню збудника у разі його виявлення, та вжити заходів для стабілізації епізоотичного стану регіону.

На території господарств проводяться постійні ветеринарно-санітарні заходи направлені на знищення збудників інфекційних хвороб та їх переносників, а також запобіганню потрапляння збудника з території поза господарством, а саме дезінфекція та дератизація. Широкий вибір різних засобів, що доступний зараз на ринку ветеринарних препаратів України полегшує це завдання.

Щеплення птиці є невід'ємним фактором в профілактиці хвороб вірусного походження і різко знижує ризик виникнення таких хвороб серед поголів'я. У мовах птахогосподарств використовуються різні види вакцин виготовлені на основі різних штамів та серотипів збудників інфекційних хвороб птиці, що дозволяє підвищити рівень імунітету птиці до збудників найпоширеніших хвороб.

Антибіотикотерапія – це ще один не менш важливий пункт у профілактиці інфекційних хвороб бактеріального походження, особливо в молодняку після інкубації чи завезення з іншого господарства.

Комбінуючи всі вищеперераховані пункти спеціалісти ветеринарної медицини мають змогу забезпечити благополуччя господарства, знизити ризики виникнення захворювання в стаді та запобігти економічним збиткам зі сторони господарства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «про ветеринарну медицину» від 25.06.1992р. №2498-ХІІ.
2. Березовський А.В., Герман В.В., Фотіна Т.І., Фотіна Г.А. Хвороби птиці. Навч. Посібник. К.: ТОВ «ДІА», 2012 р. 328с.
3. Інфекційні хвороби птиці/ Л.Є. Корнієнко та ін. Херсон: Грінь Д.С. 2012. 528 с.